

Møte fredag den 1. juni 2007 kl. 14.06President: **Berit Brørby**

Dagsorden (nr. 35):

1. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lov om endring i utlendingsloven (utlendingsinternat) (Innst. O. nr. 71 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 28 (2006-2007))
2. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges tre settepresidenter for resten av Odelstingets møter i juni – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Marit Nybakk, Gunn Olsen og Per Rune Henriksen. – Andre forslag foreligger ikke, og Marit Nybakk, Gunn Olsen og Per Rune Henriksen anses enstemmig valgt som settepresidenter for Odelstingets møter i juni.

Sak nr. 1

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lov om endring i utlendingsloven (utlendingsinternat) (Innst. O. nr. 71 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 28 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen – innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Silvia K. Kosmo (A) [14:08:47]: Arbeiderpartiet ser det som viktig at regelverket vedrørende opphold og drift ved utlendingsinternatet blir gjenstand for debatt.

Utlendingsinternatet på Trandum ble i sin tid opprettet for at asylsøkere som ikke møter for å returneres til hjemlandet, skal ha et oppholdssted inntil vedtaket blir effektivt. Det er i dag Politiets utlendingsenhet som drifter Trandum. Siden internatet ble opprettet i 2000, har det oppstått utfordringer og behov for tilpasninger for denne enheten som krever oppmerksomhet.

Arbeiderpartiet registrerer at det har vært en grundig debatt rundt forslaget. Høringsrundene har også medført mange innspill. Vi mener det er viktig å ha tydelige regler for utlendingers rettigheter på Trandum. Som høringsinstansene er vi i Arbeiderpartiet gjennomgående positive til forslaget i proposisjonen, men vi har en bekymring omkring barns opphold på Trandum. De fleste barn som har

oppholdt seg ved internatet, var sammen med foreldrene sine i en kortere periode. Men også noen enslige barn blir plassert. Dette må vi forsøke å unngå.

Det er viktig for Arbeiderpartiet at hensynet til barns situasjon vektlegges sterkt på utlendingsfeltet. Vi ønsker generelt en sterkere fokusering på barns rettigheter, og det samme gjelder ved opphold på Trandum. Vi tror det skal være mulig å ta dette hensynet mer på alvor ved å anbefale at barn ikke oppholder seg på Trandum. Det bør kun være i tilfeller der andre praktiske løsninger ikke lar seg ordne. Det er gledelig for oss å registrere at det foreslås tiltak for å bedre forholdene på Trandum. Ved å tenke oppgradering av bygg til aktivitetssenter vil det også tilpasses mer for familier med barn. Det foreslås å styrke vakthold og overvåking, slik at sikkerheten blir styrket. Samtidig skisseres investeringer i kunnskap og kompetanse til de ansatte, slik at kvaliteten på oppholdet også kan bli bedre. Dette mener jeg er meget positivt, og jeg takker Justisdepartementet for denne prioriteringen. Men i bunn og grunn er ikke Trandum ment å være et asylmottak med opphold over lengre tid, og det skal det ikke være heller.

Vi mener fremdeles at Norge bør ha et sterkt og handlekraftig politi på utlendingsfeltet. At vedtak om endelig avslag ikke blir effektivt raskt, kan få store konsekvenser for befolkningen. Flere saker i media den siste tiden understreker nettopp dette. Vi vil bidra til å gjøre arbeidet med utsendelse på en måte som ivaretar menneskerettighetene og tar hensyn til enkeltsøkeres rettssikkerhet og Barnekonvensjonens fokusering på barnets beste. Samtidig må vi sette befolkningens sikkerhet i fokus. Dette er en meget stor utfordring.

Det arbeides nå for å oppdatere og forenkle vårt utlendingsfelt gjennom arbeidet med utlendingsloven, og det er en stor oppgave. Vi mener allikevel at det er riktig å delbehandle noen punkter i utlendingsloven nå, før endelig behandling.

Per-Willy Amundsen (FrP) [14:12:19]: I denne saken ønsker Fremskrittspartiet – vi har her også et konkret forslag – å presisere at det skal være politiets objektive vurdering som skal ligge til grunn når man skal avgjøre hvorvidt det er behov for opprettholdelse av lov og orden og ro og sikkerhet i utlendingsinternatet. Det ønsker vi skal gå klart frem av lovteksten. Derfor har vi et alternativt forslag, som jeg tar opp, hvor dette er nærmere presisert.

Nå er det ingen hemmelighet at Fremskrittspartiet ønsker en helt annen ordning på utlendingsfeltet. Vi ønsker å ta i bruk lukkede mottak for personer som vurderes å utgjøre en sikkerhetsrisiko, personer som i påvente av utreise befinner seg på norsk jord, og vi ønsker dette gjennomført over hele linjen.

I denne saken er det noe annet som konkret er til behandling i Odelstinget, og vi vil komme tilbake ved mer passende anledninger med våre forslag om lukkede asylmottak, og ikke dra opp den debatten her. Jeg ønsker bare å presisere at vi har en helt annen løsning på dette feltet, som er langt mer omfattende enn det vi behandler her i dag. Men gitt rammene for denne saken har vi da et kon-

kret forslag som forholder seg til det. Så vil vi komme tilbake, ikke minst i forbindelse med behandlingen av utlendingsloven, med konkrete forslag som vi ønsker å fremme når det gjelder lukkede asylmottak.

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Björg Tørresdal (KrF) [14:14:45]: Da denne saken kom til komiteen, bestemte jeg meg for å dra på besøk til utlendingsinternatet på Trandum. Jeg hadde på forhånd lest om stedet – Sivilombudsmannens rapport, odelstingsproposisjonen og ulike oppslag i pressen. Det var meget interessant og lærerikt selv å dra ut og se stedet med egne øyne og høre på de erfaringene man hadde fått siden man startet opp der ute. De reagerte veldig positivt på besøket, og sa at de håpet det ville komme flere fra Stortinget for å se hva de holder på med.

Utlendingsinternatet ble altså opprettet i 2000. Det ligger like ved Gardermoen og administreres og driftes av Politiets utlendingsenhet. Bakgrunnen for opprettelsen av internatet var bl.a. den kritikk som var reist mot at utlendinger ble frihetsberøvet og plassert i vanlige fengsler i forbindelse med utreise.

Oppholdet på Trandum er tvungen, bestemt enten av domstol eller av politijurist. De utlendinger som befinner seg her, har enten ukjent identitet eller skal tvangsreturneres. Opphold på utlendingsinternatet anses som nødvendig for å sikre iverksetting av avslaget.

Sivilombudsmannen avgav den 15. februar i 2007 en rapport til Stortinget om forholdene på Trandum. Undersøkelsen av forholdene gav grunn til flere merknader fra Sivilombudsmannens side. Man fant særlig grunn til å framheve at fraværet av en nærmere rettslig regulering av internatets drift var slående. Dette var klart uheldig for de internertes rettssikkerhet.

Jeg var spent på hva som ville møte meg på Trandum. Jeg må si jeg ble positivt overrasket over hvor langt de hadde kommet i å imøtekomme kritikken fra Sivilombudsmannen. Ett av ankepunktene til Sivilombudsmannen var det dårlige aktivitetstilbudet som fantes på Trandum. Nå står imidlertid et nyoppusset aktivitetshus klart der ute. Med et nytt aktivitetstilbud vil situasjonen også for dem som har lengre opphold ved internatet, bli betraktelig bedre.

Kristelig Folkeparti er spesielt opptatt av barns situasjon på Trandum. Derfor er det veldig gledelig at hele komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet, mener at utlendingsinternatet på Trandum ikke er et sted egnet for barn. Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at ingen barn bør interneres i en institusjon som utlendingsinternatet på Trandum er, en fengselslignende institusjon. Det er kun i helt spesielle unntakstilfeller at dette skal kunne skje.

Vi har altfor liten oversikt over hvem det er som blir internert i utlendingsinternatet på Trandum. I forbindelse med behandlingen av denne proposisjonen i komiteen sendte jeg et brev til arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen med spørsmål om hvor mange barn som har vært internert ved utlendingsinternatet, og

hvor lenge de internerte hadde oppholdt seg der. Statsråden kunne i sitt svar av 2. mai 2007 opplyse om at det i løpet av 2006 var hele 162 barn som hadde hatt kortere opphold med foreldrene på Trandum utlendingsinternat. Statistikken viser også at det i samme år var tolv enslige mindreårige som oppholdt seg på Trandum utlendingsinternat. I brevet fra statsråden gjøres det oppmerksom på at man ikke uten videre kan legge til grunn at de faktisk var enslige mindreårige. Men uansett er jeg overrasket over det høye antall barn som har oppholdt seg på utlendingsinternatet, når man vet at dette er en fengselslignende institusjon.

I forbindelse med behandlingen av denne proposisjonen diskuteres det ikke endringer i selve vilkåret for frihetsberøvelse. Derfor stiller ikke Regjeringen noe spørsmål ved grunnlaget for at barn skal oppholde seg i utlendingsinternatet. Men dette er et veldig viktig spørsmål. Jeg forventer at Regjeringen kommer tilbake med en grundig drøfting av barns opphold på en institusjon som Trandum utlendingsinternat når ny utlendingslov legges fram. Jeg håper at statsråden kan bekrefte at dette vil skje. Derfor fremmer vi et forslag der vi ber Regjeringen finne alternative løsninger framfor å internere barn på utlendingsinternatet på Trandum. I dag er det ingen alternativ. Ett forslag til løsning er å legge en barnevernsinstitusjon til utlendingsinternatet på Trandum, altså la en avdeling av utlendingsinternatet være en barnevernsinstitusjon.

Med dette vil jeg ta opp Kristelig Folkepartis forslag.

Presidenten: Representanten Björg Tørresdal har tatt opp de forslagene hun viste til.

Neste taler er Odd Einar Dørum, deretter er det statsråd Knut Storberget.

Odd Einar Dørum (V) [14:19:44]: Flere talere har vært inne på at dette ikke skal være den store utlendingslovdebatten. Jeg skal heller ikke bidra til det. Jeg synes det er bra at vi har fått på bordet det som ligger i denne saken. Jeg skal knytte noen svært korte merknader til den.

For det første er jeg glad for at et overveldende flertall i komiteen er opptatt av hvordan barn har det, både i betraktning av hvordan de har det på Trandum, og i betraktning av at de i hovedsak ikke skal være der. Jeg har ikke noe å tilføye til de betraktningene. Jeg oppfatter at Regjeringen i praksis, gjennom regjeringspartienes kommentarer, som har støtte fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti i komiteen, mener at det skal være slik. Jeg legger til grunn at man vil komme tilbake og håndtere saken på den måten.

Når det gjelder selve lovforslaget, har Venstre fremmet to forslag i komiteen – som jeg tar opp her. Det ene anfekter ikke grunnlaget for at man fra politiets side rutinemessig skal kunne sjekke og kontrollere, men det gjelder om man skal ha «grunn til» å tro, eller «skjellig grunn» til å tro. Vi fremmer forslag om skjellig grunn til å tro. Det er det ene forslaget.

Det andre forslaget vårt ligger i grunnen utrolig tett opp til det som står i proposisjonen om at man skal innhente legeerklæring. Det må være millimeteres forskjell.

Vi synes at de millimeterne ikke burde ha vært der. Derfor fremmer vi forslaget om legeerklæring. Vi oppfatter i hvert fall at det er lovforslagets ånd. Jeg tar opp forslaget.

Så skal jeg til slutt veldig kort si følgende: Det er tidlige lagt opp til et bredt samarbeid mellom norske utlendingsmyndigheter, politiet og helsemyndighetene om at mennesker som enten har opphold her, eller ikke skal ha opphold her, skal håndteres på en måte som er trygg for dem og for omgivelsene. Jeg legger til grunn, fra denne talerstol – i og med at det var en begivenhet i denne salen for en tid tilbake hvor det ikke var anledning til å si noe som helst – at man holder fast på det omfattende og brede samarbeid og de rutiner som er etablert her. Jeg merket meg justisministerens klare kommentar i den anledning. Venstre legger rett og slett til grunn at det som da ble sagt, er det som også blir fulgt opp i praksis. Vi har tillit til at dette håndteres skikkelig. Det er ingen grunn til å tro at noen skulle ha interesse av noe annet enn det.

Jeg har da tatt opp de forslagene som er omtalt i innstillingen.

Presidenten: Representanten Odd Einar Dørum har tatt opp de forslagene han refererte til.

Nå er det slik at representanten Heikki Holmås har bedt om ordet. Jeg vil anmode statsråden om at kanskje alle partier får gitt sitt syn. Så får statsråden ordet, forhåpentligvis til slutt.

Heikki Holmås (SV) [11:37:16]: Jeg er veldig glad for at statsråden slapp meg til, spesielt fordi jeg hadde tenkt å komme med litt ros til ham. Så han er sikkert glad, han også.

Jeg vil gjerne i denne saken komme med ros til tre forskjellige.

Den ene er Sivilombudsmannen, for måten som vedkommende grep fatt i denne saken på, gav gode innspill og godt grunnlag for det videre arbeidet.

Den andre er Ny Tid, som i en årrekke som uavhengig presse har satt et kritisk søkelys på institusjonen Trandum i hele perioden.

Den siste er justisministeren, som ganske resolutt grep fatt i dette som noe av det første han gjorde da han kom inn på justisministerkontoret. Det var helt nødvendig, fordi det hjemmelsgrunnlaget som institusjonen var drevet på – lovhjemlene som lå der – var meget knapt, mens jeg føler at det som vi nå har kommet på plass med, er et ganske bra grunnlag for å drive videre. Det gamle grunnlaget bekymret politiet, men det var selvfølgelig også uakseptabelt for dem som oppholdt seg på Trandum. Jeg var der oppe og besøkte Trandum i forrige periode – før Bjørg Tørresdal – mens det ikke var så all right der. En av de tingene jeg husker at jeg reagerte på, var at folk som kunne være bosatt der en lang periode, hadde «fjellmat». De hadde fem forskjellige typer «fjellmat» – tørrfôr som en heller vann oppi, så skal man vente 3–4 minutter, og så kan man spise det. Det er bare en detaljmessig ting, men hvis man har et opphold der over mange måneder, er jo det en uakseptabel situasjon.

Det andre jeg reagerte på, var alle barna som var der. Der er jeg veldig glad for at vi har en regjering som i sin regjeringserklæring sier:

«Barn som kommer til Norge som asylsøkere, enten alene eller med voksne, er en særlig sårbar gruppe. Regjeringen vil ha et særlig fokus på deres rettigheter og livssituasjon.»

Det føler jeg at denne proposisjonen fanger opp, og jeg føler at behandlingen av proposisjonen her i Stortinget har fanget opp det. Jeg føler – og jeg forutsetter – at den delen av Soria Moria-erklæringen vil bli fulgt opp av Regjeringen i det videre lovarbeid, både når det gjelder utlendingsloven, og når det gjelder justisministerens arbeid med akkurat denne saken. Men det føler jeg meg ganske trygg på at vi skal klare å få til.

Statsråd Knut Storberget [11:40:03]: Jeg registrerer at komiteens flertall støtter det framlagte forslaget, og jeg er veldig glad for at vi får vedtatt disse reglene. Det verste jeg vet – for å si det litt uærbødig – er muligheter for å bruke tvangsmakt overfor både små og store uten at grensene er klare. Det gjør tvangsmakten mindre effektiv, og det kan ramme sterkt dem som blir utsatt for det. Jeg mener at den situasjonen som har vært på Trandum, absolutt gav grunn til bekymring, og det var særdeles viktig at vi fikk på plass hjemmelsgrunnlaget så raskt som mulig.

Det er nødvendig med et samlet og tydelig regelverk for opphold ved og driften av utlendingsinternatet. Det er regulert gjennom utlendingsloven § 37 d, både oppholdet og gjennomføringen. Oppholdet er tvungent, enten bestemt ved fengslingskjennelse av domstolen – hvor mistankegrunnlaget er slik som Venstre har i sitt forslag – eller etter beslutning fra politijurist, med hjemmel i utlendingsloven § 37 sjettede ledd eller § 41 femte ledd, dvs. for utlendinger uten kjent identitet og for utlendinger som med endelig avslag på asylsøknaden ikke har forlatt landet innen utreise-fristen. Det legale grunnlaget for oppholdet er allerede avgjort ved innsettelse. Forslaget her omhandler kun endringer i utlendingsloven § 37 d og ikke endringer i selve vilkårene for frihetsberøvelse. Jeg sier det, for det tangerer noe av det Venstre er opptatt av i sitt forslag.

Jeg vil imidlertid bemerke at internatet derved benyttes for ID-løse asylsøkere man ikke ønsker skal ferdes fritt i samfunnet, samt for dem som venter på effektivisering av utvisningen.

Fremskrittspartiets mindretallsmerknad angående disse grupper er for en stor del allerede dekket av gjeldende lov. Fremskrittspartiets øvrige mindretallsmerknader gjelder også vilkår for frihetsberøvelse for enkelte andre grupper. Vilårene for frihetsberøvelse er ikke tema i denne proposisjonen, men vil selvfølgelig være tema i forslaget til ny utlendingslov.

Hovedformålet med de foreslåtte endringene er å gi tydelige og presise regler om utlendingers rettigheter under opphold på utlendingsinternat samt å fastsette klare rammer for politiets kontroll- og maktbruk. Vi har selvfølgelig registrert de mangler som har blitt påpekt av flere, og som flere her har vært inne på. Én ting er den lovendring og modifisering og fastlagte ramme vi nå får til, det andre

er jo om man faktisk gjør det man bør gjøre for å sikre anstendig drift ved Trandum. Jeg er glad for representanten Tørresdals beskrivelse. Det er viktig nå at man nettopp får etablert det som blir etablert, og er etablert, på Trandum når det gjelder aktiviteter og kvalitativt innhold, og at man får effekt av det.

I tråd med prinsippene fra Soria Moria-erklæringen foreslås det å avvikle bruken av privat vaktsselskap ved internatet. Regjeringen mener at denne type oppgave, som også dessverre kan innebære bruk av makt, må være statlig, og at det derfor bare vil være ansatte i politiet ved internatet.

Så litt om barnas situasjon, det bekymrer jo oss alle. Komiteens flertall har bemerket at en institusjon som utlendingsinternatet på Trandum ikke er et egnet sted for barn, og at man så langt det er praktisk mulig, skal unngå å bruke Trandum som internat der barn er involvert. Dette er Regjeringen enig i. Utlendingsinternatet skal benyttes for barn og barnefamilier bare der andre løsninger ikke er praktisk eller legalt gjennomførbare for å oppnå effektivisering av uttransportering eller for å fastslå riktig identitet. Plassering i internatet vil unntaksvis kunne skje også for barn, men dette vil skje i nært samarbeid med barnevernet i hvert enkelt tilfelle, og vil bli nærmere regulert i den forskriften som vi nå jobber med. Det er for barnefamilier og barn tilrettelagt en egen avdeling, med flere aktivitetstilbud samt eget utetilbud. Jeg har selv vært der og observert, før mye av dette kom på plass – det var absolutt nødvendig. Det var også under det besøket vi bestemte at noen av disse rommene nede i kjelleren skulle stenges.

Når det gjelder Kristelig Folkepartis mindretallsmerknad om alternative løsninger for plassering av barn, kan jeg vise til at Regjeringen i fjor høst bl.a. bestemte at barnefamilier og barn med endelig avslag på asylsøknad kan bli boende i asylmottak inntil utreise skjer. Enslige mindreårige under 15 år oppholder seg i egne institusjoner i regi av barnevernet. Disse tiltakene har medført en stor reduksjon i antall barn som tidligere var aktuelle for opphold i internatet. For øvrig er utkastet til forskrifter utarbeidet innenfor rammene for aktuelle retningslinjer både fra FNs høykommissær for flyktninger og fra EU, som også omfatter barns opphold.

Som det framgår av proposisjonen, er barns rettigheter drøftet særskilt, også i forhold til barnekonvensjonen og de ulike menneskerettighetskonvensjonene. Regjeringen vil foreslå å videreføre bestemmelsene i forslaget her i ny utlendingslov, også de prinsipper om barn som er nedfelt i proposisjonen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sak nr. 1.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram fem forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 2–4, fra Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 5, fra Odd Einar Dørum på vegne av Venstre

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ved fremleggelsen av ny utlendingslov komme tilbake med en grundig drøfting av barns rettigheter og grunnlaget for å internere barn på utlendingsinternatet på Trandum.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ved fremleggelsen av ny utlendingslov finne alternative løsninger fremfor å internere barn på utlendingsinternatet på Trandum, for eksempel ved å legge en barnevernsinstitusjon til utlendingsinternatet.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å justere investeringskostnadene til ombyggingen av bygg til aktivitetssenter og enklere ombygging av nåværende bygg i forbindelse med statsbudsjettet for 2008, slik at driften ved utlendingsinternatet kan oppfylle målsetningen om å gi de internerte et økt aktivitetstilbud.»

Disse Forslagene blir i tråd med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Det votes først over forslag nr. 5, fra Venstre. Forslaget lyder:

«§ 37 d fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Tiltak etter bokstav a, b og c kan også iverksettes overfor en utlending når det er skjellig grunn til mistanke om at vedkommende skjuler eller tilbakeholder opplysninger om sin eller en annen utlendings identitet eller oppholdssted.

§ 37 d femte ledd andre til fjerde punktum skal lyde:

Uttalelse fra lege skal innhentes ved vurdering av iverksettelse og opprettholdelse av tiltak etter dette ledd bokstav b og c. Dersom det er strengt nødvendig kan vedtak om slike tiltak fattes uten av det er innhentet legeuttalelse. Legeuttalelsen skal tillegges betydelig vekt ved vurderingen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre ble med 70 mot 3 stemmer ikke bifålt.

(Voteringsutskrift kl. 14.36.50)

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endring i utlendingsloven (utlendingsinternat)

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endring:

§ 37 d Utlendingsinternat skal lyde:

Utlending som pågripes og fengsles i medhold av § 37 sjette ledd eller § 41 femte ledd, skal som hovedregel anbringes i utlendingsinternat.

Utlendingsinternatet er ikke underlagt kriminalomsorgen, men administreres av politiet.

Utlendingen har rett til blant annet å motta besøk, telefonere, motta og sende postsendinger, helsetjenester, fellesskap, opphold i friluft, fysisk aktivitet, privatliv, religionsutøvelse og livssynsutøvelse, såfremt ikke annet følger av loven her.

Når det er nødvendig for å opprettholde ro, orden eller sikkerhet, eller sikre iverksetting etter § 41, kan politiet

- a) undersøke utlendingens person, rom og eiendeler, samt øvrige gjenstander, rom og areal på internatets område,
- b) midlertidig frata og forvare utlendingens penger og andre gjenstander,
- c) kontrollere og begrense utlendingens besøk, telefonsamtaler og postsendinger,
- d) kontrollere og begrense utlendingens fysiske aktivitet, opphold i friluft, religionsutøvelse og livssynsutøvelse, eller
- e) visitere besøkende og andre som oppholder seg på internatets område.

Tiltak etter bokstav a, b og c kan også iverksettes overfor en utlending når det er grunn til å tro at vedkommende skjuler eller tilbakeholder opplysninger om sin eller en annen utlendings identitet eller oppholdssted. Telefonavlytting etter bokstav c kan ikke foretas uten at samtalepartnerne er varslet på forhånd. Tiltak etter bokstav e kan også iverksettes for å undersøke om vedkommende skjuler opplysninger om en utlendings identitet. Tiltak etter dette ledd kan ikke iverksettes overfor utlendingens prosessfullmektig eller representant for offentlig myndighet.

Når det er strengt nødvendig for å opprettholde ro, orden eller sikkerhet, eller sikre iverksetting etter § 41, og andre mindre inngripende tiltak forgjeves har vært forsøkt eller åpenbart vil være utilstrekkelig, kan politiet

- a) bruke makt og godkjente maktmidler, jf. politiloven § 6 fjerde ledd,
- b) plassere utlendingen i særlig sikret avdeling eller sikkerhetscelle, eller
- c) utelukke utlendingen helt eller delvis fra fellesskapet på internatet.

Uttalelse fra lege skal så vidt mulig innhentes og tas i betraktning ved vurderingen av iverksetting og opprettholdelse av tiltak etter dette ledd bokstav b og c.

Tiltak etter fjerde og femte ledd kan ikke brukes når det vil være et uforholdsmessig inngrep. Slike tiltak skal brukes med varsomhet. Politiet skal fortløpende vurdere om det er grunnlag for å opprettholde tiltaket.

For å sikre formålet med oppholdet i internatet og utlendingenes rettigheter kan politiet føre register med opplysninger om beslutninger som tas, ankomster, gjennomførte kontrolltiltak, bruk av makt og maktmidler, hendelser, interne flyttinger, utpasseringer, tidspunkt for tilsyn og behandling fra helsepersonell.

Det skal opprettes et uavhengig tilsynsråd som skal føre tilsyn med driften av utlendingsinternatet og behandlingen av utlendingene som oppholder seg der.

Kongen kan gi utfyllende bestemmelser i forskrift.

Presidenten: Under debatten har Per-Willy Amundsen satt fram et alternativt forslag, nr. 1, på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«§ 37 d skal lyde:

Utlending som pågripes og fengsles i medhold av § 37 sjette ledd eller § 41 femte ledd, skal som hovedregel anbringes i utlendingsinternat.

Utlendingsinternatet er ikke underlagt kriminalomsorgen, men administreres av politiet.

Utlendingen har rett til blant annet å motta besøk, telefonere, motta og sende postsendinger, helsetjenester, fellesskap, opphold i friluft, fysisk aktivitet, privatliv, religionsutøvelse og livssynsutøvelse, såfremt ikke annet følger av loven her.

Når politiet finner det formålstjenlig for iverksetting etter § 41, eller for å opprettholde ro, orden eller sikkerhet, kan politiet

- a) undersøke utlendingens person, rom og eiendeler, samt øvrige gjenstander, rom og areal på internatets område,
- b) midlertidig frata og forvare utlendingens penger og andre gjenstander,
- c) kontrollere og begrense utlendingens besøk, telefonsamtaler og postsendinger,
- d) kontrollere og begrense utlendingens fysiske aktivitet, opphold i friluft, religionsutøvelse og livssynsutøvelse, eller
- e) visitere besøkende og andre som oppholder seg på internatets område.

Tiltak etter bokstav a, b og c kan også iverksettes overfor en utlending når det er grunn til å tro at vedkommende skjuler eller tilbakeholder opplysninger om sin eller en annen utlendings identitet eller oppholdssted. Telefonavlytting etter bokstav c kan ikke foretas uten at samtalepartnerne er varslet på forhånd. Tiltak etter bokstav e kan også iverksettes for å undersøke om vedkommende skjuler opplysninger om en utlendings identitet. Tiltak etter dette ledd kan ikke iverksettes overfor utlendingens prosessfullmektig eller representant for offentlig myndighet.

Når det er strengt nødvendig for å opprettholde ro, orden eller sikkerhet, eller sikre iverksetting etter § 41, og andre mindre inngripende tiltak forgjeves har vært forsøkt eller åpenbart vil være utilstrekkelig, kan politiet

- a) bruke makt og godkjente maktmidler, jf. politiloven § 6 fjerde ledd,
- b) plassere utlendingen i særlig sikret avdeling eller sikkerhetscelle, eller
- c) utelukke utlendingen helt eller delvis fra fellesskapet på internatet.

Uttalelse fra lege skal så vidt mulig innhentes og tas i betraktning ved vurderingen av iverksetting og opprettholdelse av tiltak etter dette ledd bokstav b og c.

Tiltak etter fjerde og femte ledd kan ikke brukes når det vil være et uforholdsmessig inngrep. Slike tiltak skal brukes med varsomhet. Politiet skal fortløpende vurdere om det er grunnlag for å opprettholde tiltaket.

For å sikre formålet med oppholdet i internatet og utlendingenes rettigheter kan politiet føre register med opplysninger om beslutninger som tas, ankomster, gjennomførte kontrolltiltak, bruk av makt og maktmidler, hendelser, interne flyttinger, utpasseringer, tidspunkt for tilsyn og behandling fra helsepersonell.

Det skal opprettes et uavhengig tilsynsråd som skal føre tilsyn med driften av utlendingsinternatet og behandlingen av utlendingene som oppholder seg der.

Kongen kan gi utfyllende bestemmelser i forskrift.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 57 mot 16 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.37.25)

Videre var innstilt:

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 14.40.
